

Еди Маринов

Един разговор

1. Що е човекът?

Човекът е една везна, върху която се измерват два полюса – да ги определим материално – пет грама душа и пет грама разум. Никой не знае къде са всъщност, но все някога ще открием. Предполагаме, че душата е в сърцето, но защо да не е в мозъка, и защо разумът да не е в пулсиращия мускул, в кръвопомпата на човешкото тяло? Човекът, освен везна, е и мястото на противопоставянето, арената на битката между разума и душата, между рационалното и емоционалното. Но след като те са противоположни, не значи ли това, че някога са били едно цяло, и ако е така, какъв е конфликтът, нарушил хомогенността – дали пък не е човекът? Или той е съществото, което ще възстанови отново хармонията и ще затвори големия кръг на живота?

2. Кои са видовете хора?

Това се определя от самовъзприемането и самосебеоценностяването в аспекта на Големия конфликт, в търсенето на Големия отговор, на територията на Големия път. В този смисъл има пет вида човешки същества или по-скоро пет вида човешко поведение спрямо момента, пет типологии на реагирането. Това са Аз-ът, Той, Другият, Рибарят и Златната рибка.

3. Кой е Аз-ът?

Аз-ът е основата на Вселената. Той я определя със своето съществуване. Той и единствено той може да реши дали тя да съществува, и ако е така, каква да бъде. Всеки човек сам за себе си е Аз, всеки гради своя собствена Вселена, която се разпада след него. И по този начин се затваря кръгът.

4. Кои са Той и Другият?

Това са Човекът с цигарата и Вечно плюещият, Богът и Неговата противоположност. Но кой от двамата е по-добрият? Той – Човекът с цигарата, държи в ръцете си едно слънце, което огрява, топли и дава светлина. Когато то се появи на небосклона, ние се радваме, изпадаме в еуфория. Но когато Той хвърли неугасения си фас някъде, може да започне пожар и дори някому да бъде отнето правото на живот! Какво става тогава – появява се Другият, Вечно плюещият – онзи когото мразим, защото винаги плюе върху и срещу нас, а ние наричаме това дъжд, онзи, който според нас е злото, рушителят, защото Той е създателят. И какво прави сега Другият? Това, което прави винаги – плюе. Но сега това спасява няколко живота, сега това спира започналия от Неговия фас пожар, сега Той се явява рушачият, а Другият е създателят, съхраняващият. И кой от двамата – Той или Другият, има право да ни съди, да задава нормите ни на поведение, да ни налага своите Десет божии заповеди? Или може би ние трябва да съдим тях, да оценностяваме деянията им и да определим присъдата им? А не сме ли го направили, създавайки ги? Защото човекът създава Бога по свой образ и подобие, но каква ли друга алтернатива има, за да обясни Битието (и Небитието), за да намери коректив за своите постъпки, за да постави основата на своята така наречена „цивилизация“? Защото боговете живеят в голямата пясъчна кула, в голямата къща на илюзиите, прекарват времето си на Олимп. Но това не е нашият, земният Олимп, а облакът над него. Човекът винаги гони своя олимпийски облак, но дали някога ще го достигне? А достигайки го, няма ли да включи вентилатора на живота, да го разпръсне и да види, че там всъщност няма никой друг, освен двамата старци, които играят табла и пият коняк – Той и Другият. Той хвърля своята неизгаснала цигара на Земята, а Другият плюе отгоре, за да я загаси. И по този начин се затваря кръгът.

5. Кои са Рибарят и Златната рибка?

Златната рибка е всеки един човек, който търси. Рибарят също. Нито един от двамата не може да премине границата, която разделя морето от земята, защото Рибката не може да диша, а Рибарят не може да плува. Златната рибка изпълнява желаниа – на онзи, който я хване. Но и той от своя страна осъществява нейното най-съкровено желание – да изпълни нечие желание, да се хване на нечия въдица, да премине замалко отвъд своята морскосиня и задръстена с мъртви водорасли граница. Златната рибка търси – морето е пълно с въдици, но кой е нейният Рибар, на чия въдица тя трябва да саморазкъса плътта си? Той също я търси, но има и други, които ловят Рибки само за спорта – те не ловят по една, а са ненаситни и отнемат на някой друг Рибар неговата Златната рибка, а на нея отнемат Рибаря. Трагедията на Златната рибка е в това, че има много Рибари, които я търсят, но тя търси само един точно определен от тях – онзи, който е бил, е и ще бъде Нейният Рибар. Но дали ще го открие? „Търси и ще намериш“ е казано в Книгата на книгите. И после какво? Те ще се хванат за ръце, ще се разхождат от двете страни на границата – там, където морето лиже земята с езика си, пълен с мъртва и гнилоч. И ще бъдат щастливи? Да! И по този начин се затваря кръгът.

6. Кой е кръгът и защо трябва да вървим по Пътя?

Кръгът е всичко и всичко е кръг. От една страна кръгът е Вселената на Аз-а – той е нейното начало, средата ѝ и нейният край. Кръгът е в срещата на душата и разума. Кръгът е в пушенето на цигарата и изплюването отгоре ѝ, в безкрайната игра на табла, която водят Той и Другият докато пият коняк. Кръгът е и в „почти непостижимото“ щастие на Рибаря и неговата Златна рибка. Кръгът е и Пътят, по който вървим, гонейки своя олимпийски облак, за да го разпръснем и да видим как Той и Другият пият своя коняк. Пътят от своя страна е прав и върви винаги напред, но ние, в стремежа си да минем напред, завиваме надясно. Веднъж започнали да завиваме, го правим отново. И пак, и пак... и изведнъж сме отново на Пътя, там откъдето сме тръгнали. И по този начин се затваря кръгът. И отново виждаме камъка, който сме видели преди. И после отново, и отново, и отново. И така хиляди пъти. Не можем ли да направим нещо, да завием на другата страна? Можем, разбира се, но после отново ще се върнем на Пътя и ще видим тръна в очите ни – камъка. Най-накрая ще разберем какво може да се направи – можем да изпушим една цигара и да хвърлим фасата си на Пътя, за да го променим за следващото си преминаване! Но сигурни ли сме, че след нас по нашия Път ще мине някой Друг и ще се изплюе върху нашия недоугаснал фас и ще спаси Пътя от пожар? Не! Така че заедно с ролите на Аз-а (който винаги сме) и на Него (който пуши и хвърля своята цигара), поемаме и тази на Другия. А не може ли да се направи и още нещо? Може! Може да хвърлим камъка в морето, за да потъне и да престане да ни дразни. Но няма ли той да удари Златната рибка по главата и ние да се превърнем в нейния Рибар, който ще я види на границата – повърхността на морето, – с корема нагоре? Горката, горката малка Златна рибка! Тя е най-онеправдана, защото отново са ѝ отнели правото на избор, защото тя отново е уловена не от когото трябва, защото няма кой да я спаси, няма кой да се изплюе върху падащата върху ѝ цигара-камък. А нали знаете какво става, когато камъкът падне във водата? Около него се образуват множество концентрични и затворени кръгове...

7. Кои са Той, Тя и То?

Той (това не е Онзи – Човекът с цигарата, а просто Той) е човекът, който върви все напред и блъска всичко, което срещне. Защо да е Той, а не Тя? Може би защото Го е сътворил мъжът; може би защото Тя винаги е готова да се съгласи с Него. Но той не може без Нея. Така че един ден Той Я среща. На Нея е писнало да се блъска и да бъде блъскана и затова Те заживяват заедно. Той продължава да върви – все напред и напред, и да блъска, и да бъде блъскан, а Тя върви рамо до рамо с Него и Му помага във всичко. След дълго време Те двамата ще са готови да постигнат единството, истинското разбирателство, абсолютния консенсус. И тогава Те ще създадат Онова, ще се появи То. И То ще започне Свое Битие, ще завърви по Своя собствен Път, ще мята Своите камъни, ще пуши Своите цигари и ще плюе отгоре им, ще убива онеправданата Златна рибка. И То ще разруши Него и Нея, защото такава е функцията му – да затвори Техния кръг, за да може да бъде отворен за развитие Неговият собствен такъв. Защото така повеляват законите на кръга и на Пътя, които може би са зададени от Него (Онзи с цигарата) или пък от Другия, а може би от създаващия Вселената Аз. Но независимо от това по този начин кръгът отново се затваря. А защо???

8. Какво е въпросителната?

Въпросителната е един сборен пункт на всички въпроси. А когато я обърнем наопаки (̀)? Не се ли превръща тя в големия черпак, с който вземаме от живота? Не се ли превръща в големия казан със супата на отговорите? А кой духа тази супа? Всеки духа своята собствена супа. Всеки го боли от отговорите на собствените му въпроси. Всеки е ударен по главата от точката на собствената си обърната въпросителна. А после отново обръщаме въпросителната, за да се напълни с въпроси. И след това отново идват отговорите. И отново кръгът е затворен. Но трябва ли ни отговорите? Не ги ли знаем вече от предишния черпак? За какво са ни тези проклети отговори? Може би за да запазим идилията си и да продължим да гоним недо(по)стижимия си олимпийски облак? Може би за да открием своя Рибар? Или пък за да можем да изпушим една цигара или да се изплюем върху нечий незагаснал фас? А може би за нас всъщност е важно да видим точката на въпросителната нависоко? Защото точката е основата на всичко – тя изгражда всичко – от простата точица до най сложната триизмерна (а защо не и повече) фигура. Не е ли всъщност всеки един човек просто точка от тънката линия на живота? Ако е така, коя е фигурата, която е по-голяма от линията? Не е ли това вечно затварящият се кръг във всичките му проекции?

9. Кое е по-голямото?

Фигурите, по-големи от точките и линията, сме ти и аз. Ти казваш, че можем да се осъществим като звезди и да огряваме всичко със собствена светлина! Аз обаче опонирам, че това няма да ни е достатъчно, че ще искаме още, защото това е природата на човека – Вечно-търсеция, Вечно-стремящия-се-напред. И тогава ти прозираш най-голямата истина за човека – искаш да си луна, която да свети с отразена светлина, но когато наистина има нужда от нея – в тъмнината на нощта. Аз замълчавам. Кръгът се затваря.

10. Моята надежда.

Най-голямата ми надежда е, че някой ден ще открия своя Рибар, съиграча си в голямата игра на табла, своята Тя...

...за се осъществя/им като Аз, за да съградя/им нещо, за да създам своя/наша Вселена...

...за да завърша/им своя голям кръг...

P.S. Това са обобщените извадки от спомена ми за може би най-същностния разговор в моя живот, проведен с най-умния човек, когото познавам. Надявам се съчинението ми да не е прекалено философско, или пък символиката, използвана в него да не е твърде „странна“, защото според мен всеки трябва да може да го възприеме и приеме по един или друг начин. Защото всеки е Златна рибка, гонеща своя олимпийски облак и ударена по главата от своя Рибар, който върви по Пътя, пуши и плюе и търси своя партньор на табла, за изпие с него чаша коняк на спокойствие.

Защото кръгът трябва да бъде затворен.

КРАЙ

© 1999 Еди Маринов

Източник: Библиотеката на Александър Минковски

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/202>]